

Motion till riksdagen 2009/10:Kr251

av Luciano Astudillo m.fl. (s)

Uppmärksammande av Harald Edelstams insatser

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppmärksamma ambassadör Harald Edelstams hjältemodiga insatser i Chile.

Motivering

Edelstam var svensk ambassadör i Chile när militären genomförde den ökända statskuppen den 11 september 1973. I samband med militärkuppen inleddes en klappjakt på Allendes anhängare och på vänstersympatisörer från övriga Latinamerika som tagit sin tillflykt till Chile. Över 3 000 personer mördades och 30 000 torterades. Tusentals är fortfarande förvunna. Hundratusentals fängslades.

Harald Edelstam räddade under några få månader livet på mer än 1 000 människor genom att erbjuda fri lejd och politisk asyl i Sverige åt förföljda chilensare och andra latinamerikaner som flytt till Chile från militärdiktaturerna i Uruguay och Brasilien. Det agerandet förlänade honom epitetet en sentida Raoul Wallenberg.

I Latinamerika personifierar Harald Edelstam det solidariska land som en gång så öppenjärtigt öppnade sin famn åt förföljda flyktingar, och det finns otaliga gator och torg uppkallade efter honom där.

En unik högtidsstund hölls i september i år i det chilenska parlamentet, när deputerandekammaren hyllade den förre svenske ambassadören Harald Edelstam som efter kuppen 1973 räddade så många människor men som utvisades av militärjuntan i december samma år. Han presenterades som en hjälte, som ett exempel, som en av de få ljuspunkterna under den mörka tiden, månaderna efter kuppen då förtrycket var som värst.

Fel! Okänt namn på

Att hyllningen i parlamentet blev så känslös berodde också på att det satt många svenskar på läktaren och lyssnade. Där fanns riksdagens kulturutskott, som var på besök i Chile, och där fanns också Harald Edelstams sön-dotter Caroline Edelstam Molin. Hon ingår i styrelsen för en nystartad stiftelse i hans namn vars syfte är att dela ut ett årligt pris, Edelstampriset, till någon ung människa någonstans i världen som för Harald Edelstams anda vidare i sitt arbete. Även Sveriges Radio fanns på plats och har sänt från parlamentet.

Bland de tiotusentals chilenare som i dag bor i Sverige, liksom generellt i Latinamerika, betraktas Edelstam som en stor hjälte. Trots Edelstams hjältemodiga insatser är han i dag relativt okänd i Sverige. Svenska auktoriteter har varit dåliga på att uppmärksamma Edelstams gärningar. Men det är inte för sent.

I syfte att uppmärksamma Edelstams hjältemodiga insatser bör regeringen utreda möjligheten till att exempelvis ge honom en offentlig plats att hedras på.

Stockholm den 30 september 2009

Luciano Astudillo (s)

Göran Persson i Simrishamn (s)

Leif Pettersson (s)

Lars Wegedal (s)

Nikos Papadopoulos (s)